

ماهنامه کمیسیون زنان
شورای ملی مقاومت ایران
ژانویه ۲۰۲۳

ایران

شمار بی سابقه ای از

زنان روزنامه نگار

محبوس در بزرگترین زندان خبرنگاران

شمار بی سابقه ای از زنان روزنامه نگار محبوس در بزرگترین زندان خبرنگاران

هفته آینده قیام سراسری مردم ایران وارد ششمین ماه خود می شود. طی ۵ ماه گذشته رژیم ملایان تلاش داشته با بازداشت خبرنگاران و قطع اینترنت از پخش اخبار دقیق در مورد کم و کیف سرکوب اعتراضات و ابعاد جنایات خود جلوگیری کند. به دلیل عدم شفافیت رژیم ایران آمار ارائه شده از بازداشت خبرنگاران و عکاسان خبری از ابتدای قیام تاکنون بین ۷۰ تا ۱۰۰ متغیر است.

فدراسیون بین المللی روزنامه نگاران آمار روزنامه نگاران بازداشتی از آغاز اعتراضات از ۲۵ شهریور ۱۴۰۱ تاکنون را ۷۱ تن تخمین زده است که تعدادی به قید وثیقه به طور موقت آزاد شده اند و ۲۸ تن از جمله ۱۵ زن هنوز در زندان به سر می برند. سازمان گزارشگران بدون مرز در گزارش سالانه خود، بازداشت خبرنگاران و روزنامه نگاران طی ماه های قیام را نشانی از «سرکوب بزرگ» توصیف کرد. گزارشگران بدون مرز خاطر نشان ساخت که هم اکنون شمار بی سابقه ای از زنان روزنامه نگار در ایران بازداشت و زندانی شده اند.

سازمان گزارشگران بدون مرز در اندکس آزادی مطبوعات جهان در سال ۲۰۲۲، ایران را در میان ۱۸۰ کشور در رده ۱۷۸ بعد از چین، میانمار و ترکمنستان قرار داده است و فقط اریتره و کره شمالی بعد از آن قرار دارند.

کمیته حفاظت از روزنامه نگاران ایران را در صدر کشورهای قرار داد که در سال ۲۰۲۲ بزرگترین زندان روزنامه نگاران شناخته می شوند. در لیست کمیته حفاظت از روزنامه نگاران، کشورهای چین، میانمار، ترکیه و بلاروس پس از ایران قرار دارند. این کمیته با توجه به اینکه نزدیک به نیمی از خبرنگاران بازداشت شده زنان هستند آن را بیانگر نقش برجسته زنان در پوشش اعتراضات سراسری ایران دانست.

زنان روزنامه نگار زندانی در ایران - در جهت حرکت عقربه ساعت از وسط بالا: نیلوفر حامدی، الهه محمدی، ویداربان، ماندانا صادقی، فرزانه یحیی آبادی، فرخنده آشوری، و نسرین حسینی.

زنان روزنامه نگار زندانی در ایران

مشخصات زنان خبرنگاری که پس از بازداشت هنوز در زندان به سر می برند به قرار زیر است. برخی از آنها خیلی اخیر دستگیر شده اند:

۱. نیلوفر حامدی، عکاس و روزنامه نگار روزنامه شرق در تاریخ ۳۱ شهریور در تهران بازداشت شد.
۲. الهه محمدی، روزنامه نگار روزنامه هم میهن در اول مهرماه در تهران بازداشت شد.
۳. ویدا ربانی، روزنامه نگار حق التحریر روز اول مهر در تهران بازداشت شد و در تاریخ ۱۰ آدی به ۷ سال و سه ماه حبس محکوم شد.
۴. نسرين حسنی، خبرنگار روزنامه محلی اتفاقیه، روز ۸ مهر در محل کارش در بجنورد بازداشت شد.
۵. فرخنده آشوری، خبرنگار آزاد و خبرنگار سابق خبرگزاری فارس در تاریخ ۲۵ مهر در شیراز بازداشت شد.
۶. فرزانه یحیی آبادی، خبرنگار محلی روز ۲۷ مهر در آبادان بازداشت شد.
۷. ماندانا صادقی، روزنامه نگار، روز ۲۷ مهر به همراه همسرش در منزل شان در آبادان دستگیر شدند.
۸. ملیحه درکی، عکاس خبرنگار در شیراز که روز ۴ آبان در حین تهیه یک گزارش از اعتراضات در آبادان بازداشت شد.
۹. مارال دارآفرین، خبرنگار رسانه های محلی گیلان، روز ۱۰ آبان در لاهیجان بازداشت شد.

زنان روزنامه نگار زندانی در ایران - در جهت حرکت عقربه ساعت از گوشه چپ بالا: مارال دارآفرین، ملیحه درکی، مهرنوش زراعی، سعیده شفايي، ملیکا هاشمی، نسیم سلطان بیگی، فهیمه نظری و زیبا امیدی فر

۱۰. فهیمه نظری، روزنامه نگار سایت انتخاب، روز ۲۲ آبان در محل کارش در تهران بازداشت شد.
۱۱. زیبا امیدی فر، خبرنگار پایگاه خبری کردپرس، روز ۱۷ آذرماه در قروه بازداشت شد. وی در بازداشتگاه سازمان اطلاعات سپاه تحت شکنجه های شدید و آزار و اذیت قرار گرفت به نحوی که بعد از یک هفته او را به بیمارستان کوثر سنج منتقل کردند.

۱۲. نسیم سلطان بیگی، روزنامه نگار حق التحریر، در تاریخ ۲۱ دیماه در یکی از فرودگاه های تهران توسط اطلاعات سپاه بازداشت و به سلول انفرادی در اوین منتقل شد.

۱۳. ملیکا هاشمی، روزنامه نگار حق التحریر، روز اول بهمن در پی احضار به دادسرا اوین در تهران بازداشت شد.

۱۴. مهرانوش زارعی هنزکی، روزنامه نگار حوزه اجتماعی خبرگزاری های ایلنا، ایسکا و آنا، روز دوم بهمن ماه در تهران بازداشت شد.

۱۵. سعیده شفیعی، روزنامه نگار آزاد، روز دوم بهمن در منزل خودش در تهران بازداشت شد.

یلدا معیری و عکسی که برنده جایزه شد

اسامی زنان روزنامه نگار که به قید وثیقه به طور موقت آزاد شده اند

برخی از زنان خبرنگاری که به طور موقت و به قید وثیقه تا زمان برگزاری دادگاه آزاد شدند به عبارت زیر است:

۱. یلدا معیری، عکاس خبری، روز ۳۰ شهریور در تهران بازداشت شد و روز ۲۹ آذر به قید وثیقه آزاد شد.
۲. بتول بلالی، خبرنگار محلی سیرجان در استان کرمان، روز ۳۱ شهریور در سیرجان بازداشت شد. وی روز ۹ مهر به قید وثیقه از زندان آزاد شد.
۳. فاطمه رجبی، روزنامه نگار روزنامه هفت صبح و پایگاه خبری بوسان، روز ۳۱ شهریور در تهران بازداشت شد. وی در تاریخ ۲۷ مهرماه با قرار وثیقه آزاد شد.
۴. سمیرا علی نژاد، خبرنگار محلی سیرجان، روز ۳۱ شهریور ماه در سیرجان بازداشت و روز ۲۰ مهرماه به قید وثیقه آزاد شد.
۵. بهار اصلانی، عکاس و فعال حقوق زنان، روز ۴ مهرماه در تهران بازداشت شد و روز ۱۴ مهر با قرار وثیقه آزاد شد.
۶. مهرانوش طافیان، خبرنگار محلی در خوزستان، در تاریخ ۶ مهرماه در اهواز بازداشت شد و روز ۲۲ دی بعد از پایان دوران محکومیتش آزاد شد.
۷. صفیه قره باغی، روزنامه نگار حق التحریر، در تاریخ ۹ مهرماه در زنجان بازداشت و روز ۱۶ مهر با تودیع وثیقه آزاد شد.

زنان روزنامه نگار زندانی در ایران - در جهت حرکت عقربه ساعت از گوشه چپ بالا: مهرانوش طافیان، بهار اصلانی، فاطمه رجیبی، صفیه قره باغی، سعیده فتحی، مریم مزروعی، بتول بلالی، سمیرا علی نژاد و سمیه مسرور

۸. مریم مزروعی، عکاس خبرنگار، در تاریخ ۱۳ مهر در تهران بازداشت و در تاریخ ۲ آبان آزاد شد.
۹. سمیه مسرور، خبرنگار خبرگزاری ایلنا در تاریخ ۱۶ مهرماه در اصفهان بازداشت و پس از چند روز آزاد شد.
۱۰. سعیده فتحی، روزنامه گار ورزشی، در تاریخ ۲۴ مهرماه پس از آتش سوزی در زندان اوین، در منزلش در تهران بازداشت شد و در تاریخ ۱۸ آذرماه به قید وثیقه به طور موقت و تا پایان مراحل دادرسی آزاد شد.
۱۱. نازیلا معروفیان، روزنامه نگار در دیده بان ایران و رویداد ۲۴ در تاریخ ۸ آبان در خانه یکی از دوستانش در تهران بازداشت و در تاریخ ۱۹ آدی با قرار وثیقه آزاد شد.

زنان روزنامه نگار که به طور موقت آزاد شده اند - در جهت حرکت عقربه ساعت از گوشه چپ بالا: مریم قناد، مریم وحیدیان، نازیلا معروفیان، مرضیه امیری، نگار مسعودی، نرگس بهیاری و نسترن فرخه.

۱۲. نگار مسعودی، عکاس و مستندساز، در تاریخ ۸ آبان بازداشت و در تاریخ ۲۰ دی ماه به قید وثیقه ۲.۵ میلیارد تومانی به طور موقت تا پایان مراحل دادرسی از زندان اوین آزاد شد.
۱۳. مرضیه امیری، روزنامه نگار اقتصادی روزنامه شرق، در تاریخ ۱۰ آبان بازداشت و در ۲۶ آذرماه به قید وثیقه آزاد شد. وی به مدت ۱۶ روز ممنوع از تماس بود و با وجود بیماری صرع زیر بازجویی بود.
۱۴. نسترن فرخه، روزنامه نگار شاغل در روزنامه شرق، روز ۶ آذرماه بازداشت و با قرار وثیقه در ۱۴ آذرماه آزاد شد.
۱۵. مریم وحیدیان، روزنامه نگار حوزه کارگری خبرگزاری ایلنا، در تاریخ ۶ آذرماه در تهران بازداشت و در تاریخ ۷ دی ماه از زندان اوین آزاد شد.
۱۶. نرگس بهیاری، عکاس و فیلم بردار، در اواسط آذر برای دومین بار در رابطه با اعتراضات سراسری در تهران بازداشت شد. وی در تاریخ ۱۸ آبان به دلیل جلوگیری از ضرب و شتم یک دختر جوان در جریان تجمعات مردمی، توسط ماموران امنیتی بازداشت و به بند ۲۰۹ زندان اوین منتقل شد. وی در جریان درگیری با ماموران از ناحیه بازوی چپ دچار جراحت شد و پس از گذشت سه هفته و با پایان مراحل بازجویی، بدون اطلاع قبلی از زندان اوین آزاد شد.
۱۷. مریم قناد، روزنامه نگار و خبرنگار خبرگزاری ایرنا، در تاریخ ۲۰ آذرماه در تهران بازداشت شد و در تاریخ ۲۱ دی با قرار وثیقه آزاد شد.
۱۸. هدی و زهرا توحیدی، دو روزنامه نگار روز ۲۶ آذر ماه بعد از ۸۷ روز حبس، با تودیع وثیقه به طور موقت تا پایان مراحل دادرسی آزاد شدند.

دو خواهر، دو روزنامه نگار، زهرا و هدی توحیدی

حکم حبس برای زنان روزنامه نگاری که حقیقت را گزارش کردند

در حالی که رژیم ایران به سرکوب اعتراضات که روز ۲۵ شهریور ۱۴۰۱ با مرگ مهسا امینی آغاز شد ادامه می دهد، تقریباً نیمی از روزنامه نگاران تازه دستگیر شده را زنان تشکیل می دهند، از جمله دو تن که با مجازات اعدام روبرو هستند.

انجمن روزنامه نگاران کانادایی برای آزادی بیان (CJFE)، جایزه بین المللی سال ۲۰۲۳ را روز ۱۵ فوریه به نیلوفر حامدی و الهه محمدی، دو تن از زنان روزنامه نگار زندانی در ایران اهدا خواهد کرد.

نیلوفر حامدی، خبرنگار روزنامه شرق، از بیمارستانی که مهسا امینی در آنجا در کوما به سر می برد گزارش می داد. وی روز ۳۱ شهریور بازداشت شد. الهه محمدی، خبرنگار روزنامه هم میهن، از جانب این روزنامه برای گزارش درباره مراسم ترحیم مهسا امینی به سقز سفر کرد، مراسمی که تبدیل به یک اعتراض بزرگ ضدحکومتی شد. الهه محمدی روز اول مهر بازداشت شد. در همین رابطه نازیلا معروفیان، یکی دیگر از زنان روزنامه نگار که فعلاً آزاد شده است، نیز به خاطر درج مصاحبه با پدر مهسا امینی که ادعاهای رژیم در مورد بیماری دخترش را انکار کرد روز ۸ آبان دستگیر و به زندان اوین برده شد.

سپاه پاسداران و وزارت اطلاعات روزنامه نگاران در اطلاعیه مشترکی که در تاریخ ۶ آبان ۱۴۰۱ منتشر شد، روزنامه های شرق و هم میهن را به انتشار «اخبار جهت دار در رابطه با مرگ مهسا امینی» متهم کردند. آنها دو تن از زنان روزنامه نگار این روزنامه ها را به انتشار نخستین عکس مهسا امینی روی تخت بیمارستان و «اخبار جهت دار» از مراسم تشییع، تدفین و تجمعات اولیه متهم کردند. این در حالی است که فعالیت های مورد اشاره این دو نهاد اطلاعاتی جزو ابتدایی ترین و بدیهی ترین وظایف روزنامه نگاری محسوب می شود.

مدیر مسئول روزنامه هم میهن در واکنش به این اطلاعیه گفت: «رفتند گزارشی برای روزنامه تهیه کردند و مشابه آن گزارش نیز در خبرگزاری فارس و دیگر خبرگزاری ها به تفصیل و با جزئیات بیشتر تهیه شده است.»

وی گفت الهه محمدی خبرنگار هم میهن با هماهنگی مسئولان این رسانه برای پوشش تشییع جنازه مهسا امینی به کردستان رفته بود.

مدیر مسئول روزنامه شرق نیز تأکید کرد که نیلوفر حامدی روزنامه نگار این رسانه در همه مراحل پوشش خبری جان باختن مهسا امینی با او هماهنگ بوده و رسالت خبری خود را انجام داده است. وی اتهام «آموزش خبرنگار شرق در خارج از کشور برای انتشار عکس و گزارش مرگ مهسا امینی» را تکذیب کرد.

انجمن صنفی روزنامه نگاران تهران الهه محمدی و نیلوفر حامدی را «از حرفه ای ترین روزنامه نگاران کشور» توصیف کرد.

بسیاری از روزنامه نگاران بیش از حداکثرهای قانونی محکوم شده اند، از جمله زندان اضافه، شلاق، ممنوعیت کار یا خروج از کشور، یا خدمات اجتماعی اجباری و وثیقه های تعیین شده برای روزنامه نگاران بسیار بالاست.

مقامات با صدور احکام سنگین علیه روزنامه نگاران، در برخی موارد بیش از آنچه قانون اجازه می دهد، نشان می دهند تا کجا حاضرند برای ساکت کردن مطبوعات پیش بروند.

این حبس ها نشان دهنده تمایل مقامات ایرانی برای کاهش سیستماتیک زنان به سکوت است. این روزنامه نگاران به خاطر داشتن شجاعت افشای حقیقتی که مقامات ایرانی به دنبال پوشاندن آن هستند، خطر پرداخت بهای بسیار گزاف از جمله مجازات اعدام را دارند. آنها باید فوراً و بدون قید و شرط آزاد شوند.